

Čís. 16175.

Manželce, která bez své viny žije odděleně od manžela, lze rozsudkem přisouditi výživné, třebaže jí bylo výživné v době rozsudku prvé stolice stanoveno zatímním opatřením, jež bylo vydáno v rozvodovém sporu.

(Rozh. ze dne 5. června 1937, Rv I 1180/37.)

Žalobkyni, odděleně žijící od žalovaného manžela, bylo v rozvodovém sporu, který není dosud skončen, povoleno zatímní opatření odděleným bydlištěm a žalovanému bylo uloženo, aby žalobkyni platil, počínaje 10. květnem 1936, na výživné měsíčně 200 Kč až do doby pravoplatného skončení rozvodového sporu. Po povolení uvedeného zatímního opatření se žalobkyně domáhá žalobou placení výživného. Soud prvé stolice odsoudil žalovaného, aby žalobkyni platil na výživné 200 Kč měsíčně, počínaje 3. listopadem 1936. Odvolací soud zamítl žalobu pro tentokráte. Důvody: Prvý soud posuzuje věc po právní stránce, vycházel z názoru, že prozatímní opatření právě pro svou zatímní povahu neřeší definitivně otázku placení výživného a že není právního předpisu, který by bránil tomu, aby se bylo i za účinnosti zatímního opatření domáháno placení výživného žalobou, proto jednak zamítl námitku rozsouzené rozepře, jednak žalobě, zjistiť zákonné předpoklady pro vyživovací nárok, — i ve věci samé zcela vyhověl. Soud odvolací se s tímto právním názorem zcela neztotožňuje. Právní posouzení souzené věci vyžaduje především osvětlení právní povahy prozatímního opatření určením výživy. Hmotněprávním podkladem pro prozatímní opatření, o něž jde, jest poslední věta § 107 obč. zák. Řečený právní předpis předešel časově ustanovení § 382 č. 8 ex. ř., jímž, jak je zřejmo z materiálů k ex. ř. (I. str. 590—592 a II. str. 64), byl záměrně převzat. Tím, že byl přiřaděn k § 382 ex. ř. a pojat tak výslovně mezi zajišťovací prostředky prozatímního opatření, byl dán nepochybný výraz zákonodárcově vůli, že přes určité rozdíly co do vykonatelnosti, podmínek a účinků — nabyl právní povahy zatímního opatření upraveného v II. oddílu ex. ř. (srv. Hora: Soustava exekučního práva, str. 294—295, Českoslov. civ. právo proc. III, str. 188—189, Rouček-Sedláček: Komentář I, str. 547—548, rozh. č. 1517, 9110 Sb. n. s.). Jako zatímní opatření, přes to, že je spjato s hmotněprávním předpisem § 107 obč. zák., který jím nebyl dotčen, sdílí s ostatními druhy prozatímních opatření jejich povahu a je tudíž pouhým prostředkem k zajištění práva, aby právo mohlo býti vykonáno (Mat. I, str. 590). Jeho podstatou tudíž není uspokojení nároku, nýbrž udržení stavu, jaký je tu v přítomné době (Hora: Soustava, str. 291), a proto první soud správně rozhodl, že pouhá existence prozatímního opatření sama neodůvodňuje námitku rozhodnuté rozepře. Naproti tomu se však z hořejšího výkladu podává, že na vyživovací nárok žalobkynin jest v době účinnosti shora uvedeného prozatímního opatření pohlížeti stejně, jako by byl její vyživovací nárok podle § 91 obč. zák. v přítomné době uspo-

kojen, zejména když se nepožaduje více, neboť při neplacení lze jej exekučně vynutiti. Poněvadž pak platí zásada, že se výživné vyměřuje jen pro dobu budoucí, nelze míti za to, že v době vynesení rozsudku byl žalobní nárok dospělý (§ 406 c. ř. s.) resp. že by toho času měla žalobkyně hmotný nárok, aby výživné bylo upraveno rozsudkem. Ten názor odpovídá však i požadavku účelnosti a hospodárnosti civilního procesu, neboť není-li spor o rozvod manželství sporných stran dosud pravoplatně skončen, nelze s bezpečností posouditi, zda vůbec a v jakém objemu bude míti žalobkyně po jeho skončení nárok na výživné proti žalovanému. Bylo proto odvolání v rozsahu ve výroku uvedeném vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rozhodnutí o dovolání záleží jen v posouzení otázky, zda nerozvedené, ale od manžela odděleně žijící žalobkyni možno přisouditi rozsudkem výživné, přes to, že její výživa je v době rozsudku prvního soudu zajištěna usnesením o prozatímním opatření, vydaným k její žádosti v rozvodové při sporných stran, projednávané u jiného soudu než nynější spor o výživné.

Odvolací soud nepokládal za dotčeného stavu žalobkynin nárok na výživu za dospělý (§ 406 c. ř. s.), a proto žalobu pro tentokráte zamítl. S názorem tím nelze souhlasiti. Manželce, která bez své viny žije odděleně od manžela, nelze brániti, aby se nedomáhala sporem trvalé úpravy svého nároku na výživu proti manželovi, a nelze, na ní ani požadovati, aby vyčkávala se svou žalobou o placení výživného výsledku sporu o rozvod, který proti ní manžel zahájil. Vždyť kdyby rozvodovým sporem byl změněn základ žalobkynina nároku na výživné, mohou se manželé domáhati i změny rozsudku o výživném. Přisouzení výživného žalobkyni rozsudkem nemůže vaditi, že si v rozvodovém sporu, který proti ní žalovaný zahájil, vymohla dočasné výživné na základě prozatímního opatření, neboť žalobkyně se žalobou domáhá výživy i pro dobu, kdy bude spor o rozvod skončen, kdy tedy zanikne účinnost zatímního opatření a kdy žalobkyně by neměla žádného titulu pro své výživné, když by nebyla možná nynější žaloba. Zatímním opatřením není ostatně výživné vyměřeno definitivně. To se po případě stane teprve právě v souzeném sporu, a jest možné, že výživné bude vyměřeno jinou částkou, než se stalo prozatímním opatřením. Nelze tedy spatřovati v souzené žalobě šikánu a nelze ji považovati za prakticky bezúčelnou nebo za pouhou žalobu určovací, když se žalobkyně domáhá zcela jasného a určitého plnění. Podala-li žalobkyně za vyloženého stavu věci žalobu u příslušného okresního soudu, učinila tak právem podle § 49 č. 2 j. n. ve znění zák. č. 161/1936 a § 91 obč. zák. Neposoudil tedy odvolací soud věc po právní stránce správně. Dovolacímu soudu není však možno rozhodnouti ihned ve věci samé, ačkoliv

jest uplatňován toliko dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), ježto odvolací soud vycházejí z jiného právního názoru, nepřezkoumal vůbec odvoláním napadená zjištění a nezabýval se s žalobním nárokem po věcné stránce. Bylo proto napadený rozsudek podle §§ 496 č. 3, 513 c. ř. s. zrušiti a odvolacímu soudu uložiti další jednání o věci. Na odvolacím soudu bude, aby přezkoumal napadená zjištění a podle shora vyslovených zásad o odvolání znova rozhodl.

Čís. 16176.

Kdo zastupuje spolek podle zákona č. 134/1867 ř. z.

Třebaže spolkové stanovy ustanovují, že jest potřebí kolektivního zastoupení spolku předsedou a jednatelem jen při podpisování listiny, spisů, korespondence a ostatních písemností, platí totéž o ústních ujednáních, mají-li býti pro spolek závazná. Smlouva, uzavřená bez nutného usnesení výboru spolku, se nestala pro spolek závaznou tím, že zboží bylo zasláno na jeho jméno, jeho členy spotřebováno a předsedou spolku zapláceno, nestalo-li se tak s výslovným nebo s mlčky předpokládaným souhlasem výboru spolku podle stanov k projevu vůle způsobilého.

(Rozh. ze dne 5. června 1937, Rv II 898/35.)

Srv. rozh. č. 14408, 11515, 8412, 5013 Sb. n. s.

Proti žalobě, již se žalující firma domáhá na žalované místní skupině Svazu sklářských dělníků v S. zaplacení 8207 Kč 05 h, omezených na 7.707 Kč 05 h s přísl. za odebrané a dodané zboží (mouku), namítl žalovaný spolek mimo jiné, že zboží, o něž jde, nebylo objednáno a dodáno jemu, nýbrž že zboží objednal bývalý předseda žalovaného spolku Jan B. a člen žalovaného spolku Jan S. bez vědomí a souhlasu výboru, jednatele a pokladníka. Podle stanov žalovaného spolku, schválených zemským úřadem v P., obstarává výbor po případě valná hromada správu, a záležitosti skupiny. Předseda nebo jeho náměstek zastupují skupinu na venek i vůči Svazu a úřadům. Všechny listiny a spisy a ostatní písemnosti atp. podpisují předseda nebo jeho náměstek, jakož i jednatel a v peněžních záležitostech musí být připojen také podpis pokladníka. Vedle toho nutno připojiti razítko. Uvedené tři osoby však objednávkou vůbec nepodepsaly, nýbrž podepsal je pouze bývalý předseda Jan S., který připojil zcela neoprávněně razítko skupiny. On sám zboží také přijal, je rozdělával, a to většinou mezi nečleny. Snad i při placení zboží podepsal jako odesilatele peněz žalovaný spolek; činil tak však proti stanovám, nebyv nikým zmocněn k takové objednávce. Účty neodevzdával pokladníkovi, také korespondenci obstarával sám, ani upomínky nepředával výboru. Peníze, pokud je inkasoval, se žalovaným nevyúčtoval. Jan B. a Jan S. se dobrovolně zavázali prohlášením ze dne 24. července 1934, že přejímají plnou odpovědnost závazku za dlužnou částku za odebranou mouku, čímž dali oba dva najevo, že jsou sami povinni k zaplacení. Soud první stolice uznal podle žaloby. D ů